

felet hatalmi tulsulya folytán a jó erkölcsökbe ütköző módon kizsákmányolja. Ezt nevezhetjük illetéktelen befolyásnak és mint már e lap hasábjain a házasságon kívüli nemi viszonytal kapcsolatos ajándékoknál említettem, van illetéktelen nemi befolyásolás és kizsákmányolás is. Tegyük fel például, hogy az ismertette harmadik esetben a nő „nemi elhatározó hatáshu befolyását“ felhasználva időnkénti kötelességszegései után a férjet a maga kelletésével ráveszi arra, hogy nemi érintkezés által cselekményeit „megbocsássa“, ugy nyilvánvaló, hogy ilyen esetben a megbocsátás jogi megállapítása a házasság erkölcsi tartalmával és az erkölcsi felfogással ellenkeznek. Helyes tehát és különben is a jogi precizitásnak is jobban megfelel a második ítéletnek az a kijelentése, hogy a nemi érintkezés körülményeiből kell megállapítani, hogy jelent-e ez factum concludens általi megbocsátást. Egyszerű presumtio facti-ról van szó. Nem helyes tehát az első ítéletnek valószínűleg csak nem pontos fogalmazásból született kijelentése, hogy a nemi érintkezés következtében az előbbi kötelességszegéseket megbocsátottnak kell tekinteni.

Ifj. dr. Szigeti László.

Kárbiztosítás felmondásánál mi esik a kártérítés fogalma alá. A K. T. 486. §-a tudvalevőleg azt az intézkedést tartalmazza, hogy a biztosítás időelőtti megszünthe esetén, ha ez a biztosított hibájából történik, a biztosító a már lefizetett díjat visszatéríteni nem köteles és ezenfelül a biztosított tartozik a biztosítónak okozott kárát megfizetni. Ebből a törvényhelyből alakult ki a kárbiztosításnál a tartamengedmény. A biztosító ugyanis a félnek, a biztosítási szerződés több évi fennállása reményében engedményt — u. n. tartamengedményt, rabattot ad a díjból. Ha azután a biztosított a szerződést ideje lejártá előtt felmondja és ezen egyoldalú tényével a biztosítást megszünteti, a bírói gyakorlat értelmében és a fenti törvényszakasz alkalmazásával az okozott kárt megtéríteni tartozik.

Nem változtatott ezen a jogszabályon az 1927. évi X. t.-c. sem, mert akkor, amikor a biztosítottnak a 15. §. értelmében megadja a felmondási jogot, a K. T. 486. §. szerinti kártérítési kötelezettséget nem helyezi hatályonkívül. Fontos tehát annak eldöntése, hogy „a biztosítónak okozott károk“ fogalma alá tulajdonképpen mi is vonható? A biztosító-társaságok ilyen esetben a biztosított fél által élvezett tartamengedményen felül a díj után engedményezett 50 százalékos mellékkilletékből a tartamengedményre eső részt is felszámítják. A bíróságok legnagyobb része, per esetén, a biztosítottakat ilyen értelemben marasztalta. Ezzel szemben a budapesti kir. Törvényszék, mint Fellebbezési Bíróság olyan gyakorlatot léptetett életbe, s ezen gyakorlatát követik a budapesti járásbíróóságok is, hogy kár címén a 486. §. alapján csak a tiszta tartamengedményt ítéli meg. Miután a kir. Kuria e kérdésben még nem döntött, érdeklődéssel várták a kir. Ítéltáblának e tárgyban elfoglalandó álláspontját. A kir. Ítéltábla P. IV. 406—1928. számú ítéletében a legutóbb foglalkozott a fentebb exponált komplexummal

és ítéletében a tiszta tartamengedményen felül annak 50 százalékos illetékét is megítélte a biztosítónak. Nézetem szerint ez az ítélet a törvény helyes interpretációján alapszik és ezért érdemesnek tartom indokolásából a következő részeket kimemelni:

„A szerződésileg kikötött mellékilletményeket a biztosításonál a felperes tartamengedménnyel csökkentett biztosítási díjak után számította, holott tartamengedmények hiányában a mellékilletményeket a teljes díj után számították.

A felperes tehát az alperesnek a szerződés 10 évi fennállásának reményében a mellékilletményeket a tartamengedmény után elengedte.“

„Alperes a tartamengedmény után elengedett mellékilletményeket is kár címén a felperesnek megtéríteni tartozik és pedig tekintet nélkül arra, hogy a biztosítási szerződésekben számszerűleg ki voltak-e tüntetve, vagy sem, mert az igazolható tényleges kár a biztosítónak akkor is megtérítendő, ha annak összege a kötvényekből esetleg ki nem tűnik.“

Sőt az ítélet a biztosítási novella 2. §-ának rendelkezésére is hivatkozik, amikor kimondja, hogy:

„A vitás mellékilletmények a felperest annál inkább megilletik, mert az 1927. évi X. t.-c. 2. §-a értelmében is a biztosítási díjjal egy tekintet alá esnek azok a pénzbeli mellékszolgáltatások, melyeket a biztosítási szerződés, vagy jogszabály alapján a biztosítottnak a biztosító részére fizetnie kell.“

A pereszes alperes az ítéletet a kir. Kuriánál felülvizsgálati kérelemmel támadta meg, érdeklődéssel várjuk tehát a Kuria döntését e perben, amely bíróságainknak e kérdésben ma még divergáló joggyakorlatát hivatva lesz egy mederbe terelni.

Dr. B. Z.

Ténykérdés és jogkérdés. A felülvizsgálat körének problémája már az 1893-iki sommás eljárási törvény idejében is sok gondot okozott. Az akkori elhatárolást túlmerevnek tartották s ezért a Pp. tágitott a korlátokon és lényegében csak a bizonyítékok mérlegelését vonta el a felülvizsgálati bíróság elől, kiindulva abból, hogy ez maradon fenntartva ama bíróság részére, amely előtt a tanuvallomás és a fél eskü alatti vallomása, no meg némileg a szakértő véleménye is elhangzik, hogy a közvetlenség elve ne szenvedjen csorbát.

A kir. Kuria gyakorlata — körülbelül az összeomlás óta — mintha az igazság keresése körüli buzgalmában néha túllépné ezeket a részére szabott és már amúgy is a legvégsőig enyhévé tett határokat. Látunk ítéleteket és feloldó végzéseket, amelyek nyilvánvalóan a másodbíróság előtt tett vallomásoknak azzal ellentétes mérlegelésén fordulnak meg, ami az indokolásban csak éppen azért nem jut nyílt kifejezésre, hogy a törvény betűjével ellenmondásba ne kerüljön. Szem elől tévesztődik ilyenkor valami, amit éppen annak az anyagi igazságnak az érdekében kell kimelni, amelynek keresése során a Kuria azt figyelmen kívül hagyja, az t. i., hogy *a tárgyalási jegyzőkönyv csak fölötté tökéletlen és hézagos tükörképe annak a val-*